

Besluit van het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Waddenfonds tot vaststelling van programma Waddenfonds 2012-2013 thema Landbouw;

Het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Waddenfonds;

Gelet op artikel 1.3. van de subsidieverordening Waddenfonds 2012

Besluiten:

Tot vaststelling van het **programma Waddenfonds 2012-2013 thema Landbouw**

Inleiding

De agrarische sector is een belangrijke economische drager in het Waddengebied. Het is een hoogwaardige (kennis)intensieve sector, die optimaal gebruik maakt van de geschikte hier aanwezige klimatologische omstandigheden en bodemgesteldheid. Er is een duidelijk schaalverschil tussen de grootschaligheid op het vaste land en de meer kleinschalige bedrijven op de eilanden.

Als gevolg van de zeespiegelrijzing, maar ook vanwege de bodemdaling in grote delen van het gebied, zal naar verwachting de invloed van het zoute zeewater toenemen.

Op het verder verzilten van het kustgebied en de eilanden, zal tijdig moeten worden ingespeeld. Er wordt hierbij gezocht naar optimalisatie van de agrarische sector en daar waar mogelijk naar initiatieven waar landbouw en natuur elkaar versterken.

De grenzen tussen landbouw en visserij worden vager; waar houdt de landbouw op en waar begint de visserij? De sectoren (landbouw, visserij en natuur) worden uitgedaagd om te komen met nieuwe vormen van samenwerking, oplossingen en levensvatbare ideeën.

Verduurzaming landbouw

De doelstelling voor 2026 is het behouden en versterken van een economische levensvatbare landbouwsector in het Waddengebied, die volledig is afgestemd op de unieke natuurlijke en landenschappelijke kwaliteiten van het Waddengebied. Er wordt ingezet op een transitie naar een klimaatbestendige, schone en zuinige agrarische sector.

Afgeleid van deze doelstelling is de in het Uitvoeringsplan Waddenfonds 2010 – 2014 opgenomen doelstelling voor 2014: het afronden van enkele succesvolle pilotprojecten op het gebied van duurzame landbouw (duurzaam produceren, combineren met duurzaam renderen).

Pionierprogramma 2012 – 2013

Het Pionierprogramma 2012 – 2013 brengt daarin nadere focus aan. Het legt de nadruk op die ontwikkelingen, activiteiten en initiatieven, die specifiek zijn voor en gebonden aan een toekomstig perspectief en kansrijke ontwikkelingen in het Waddengebied. In deze periode is coalitievorming van belang. Verwacht wordt dat intensieve samenwerking de innovatiekracht van de regio versterkt. Men kijkt over grenzen en zoekt naar nieuwe wegen.

Programmaliijn 1 – Verduurzaming van de landbouw

Voor deze relatief korte periode (tot 2013) richt de programmaliijn zich op initiatieven die inspelen op de toenemende verzilting van het Waddengebied.

Doelen

Behouden en versterken van de agrarische sector, door:

- Ondersteunen van maatregelen gericht op omgaan met verzilting in de landbouw.

Toetsingscriteria

Projecten komen in aanmerking voor een bijdrage uit het Waddenfonds als er voldaan wordt aan de volgende criteria:

- Het project is specifiek voor en gebonden aan het Waddengebied.
- Het project draagt aantoonbaar bij aan de vitaliteit van de agrarische sector in de Waddenregio.
- Het project mag niet leiden tot het verhogen van de druk op natuur en milieu, of is hierbij voorkeur op een positieve manier ondersteunend aan.
- Het project moet een innovatief karakter hebben (dit kan o.a. op technisch, organisatorisch en/of in de vorm van een bijzondere samenwerking- coalitie).
- Praktijkproeven met nieuwe technieken, die op effecten van verzilting inspelen en specifiek zijn voor de Waddenregio.
- Naast technologische zijn ook organisatorische innovaties mogelijk.

Aldus besloten, d.d. 28 maart 2013.

T. Schokker-Strampel, voorzitter.

drs. A.F. van de Klundert, secretaris.

Actielijn 1.1 – Omgaan met verzilting

Toenemende droogte in voorjaar en zomer, hogere temperaturen, meer neerslag in de winter en zomerse clusterbuien zijn elementen waar de agrarische sector in heel Nederland naar verwachting mee te maken heeft. Met de zee zo nabij zal de verwachte zeespiegelrijzing effect hebben op de zoutconcentraties in de bodem van grote delen van het kustgebied en de Waddeneilanden. Daarnaast zorgt de bodemdaling voor een verhoogde kans op verdergaande verzilting van het gebied.

Uitgegeven op 26 april 2013.

Doel van deze actielijn is een impuls te geven aan innovatieve ontwikkelingen binnen de agrarische sector, die richting geven aan het omgaan met verzilting. Dit kan zowel het ‘meeboeren’ met de verzilting betekenen, als het op een innovatieve manier vasthouden van het zoete water. Het gaat hier om grondgebonden agrarische activiteiten.

Voor natuur zijn de brakke condities steeds schaarser geworden, terwijl voor de landbouw het zoute water zoveel als mogelijk wordt teruggedrongen. Opvang van zout water in natuurgebieden vindt op kleine schaal plaats. Hier liggen o.a. kansen voor samenwerking, die voor beide sectoren positief uitwerken.

De landbouwgronden liggen achter de dijk verscholen; de zee is nooit ver weg.

Samenwerking tussen visserij en de landbouwsector ligt voor de hand. Beide sectoren kunnen van elkaar leren.

Projecttypen die in aanmerking komen:

- Pilots gericht op het slimmer omgaan met het beschikbare zoete en/of zoute water. Te denken valt dan aan efficiënter omgaan met zoet water, het vergroten van de zoetwatervoorraad en versterken van de hydrologie (de zoetwaterlenzen), het vergroten van het waterbergend vermogen van de bodem.
- Pilots gericht op zilte cultures. Mogelijkheden zijn bijvoorbeeld de ontwikkeling van zilte cultures, zoals planten (ontwikkeling zouttolerante rassen), algen, wieren, schaal en schelpdieren, of combinaties hiervan, eventueel in combinatie met viskweek.